

Βρυξέλλες, 3 Ιουνίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2021/0140(CNS)

9442/21
ADD 3

SCH-EVAL 65
DATAPROTECT 154
ENFOPOL 214
FRONT 213
MIGR 105
SIRIS 53
VISA 116
IXIM 109
COMIX 299

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	2 Ιουνίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2021) 120 final
Θέμα:	ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ που συνοδεύει το έγγραφο Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - SWD(2021) 120 final.

σνημμ.: SWD(2021) 120 final

Βρυξέλλες, 2.6.2021
SWD(2021) 120 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου

σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013

{COM(2021) 278 final} - {SEC(2021) 225 final} - {SWD(2021) 119 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης

Εκτίμηση των επιπτώσεων σχετικά με την αναθεώρηση του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν

A. Ανάγκη ανάληψης δράσης

Γιατί; Ποιο είναι το πρόβλημα;

Ο χώρος Σένγκεν είναι ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Αποτελεί έναν χώρο όπου περισσότερα από 420 εκατομμύρια άτομα, καθώς και αγαθά και υπηρεσίες, μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα, χωρίς συνοριακούς ελέγχους. Ο χώρος Σένγκεν συμβάλλει στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και η δημιουργία του έχει αποφέρει κοινωνικά και οικονομικά οφέλη στην ευρωπαϊκή κοινωνία¹.

Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα εξαρτάται από την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του νομικού πλαισίου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη². Απαιτεί κοινές προσπάθειες για τη διατήρηση υψηλού επιπέδου αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η αστάθεια στην περιοχή γειτονίας της Ευρώπης και πέραν αυτής, η προσφυγική κρίση του 2015 και οι συνέπειές της, η πανδημία COVID-19 και οι συνεχιζόμενες τρομοκρατικές απειλές έχουν οδηγήσει ορισμένα κράτη μέλη στην επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εφαρμογή ελέγχων παρατάθηκε αρκετές φορές από το 2015. Οι εξελίξεις αυτές ανέδειξαν την ανάγκη βελτίωσης της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν και των διαθέσιμων εργαλείων που τον καθιστούν λειτουργικό, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν. Ο μηχανισμός αυτός επαληθεύει και παρακολουθεί την ορθή εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη, συμπληρώνοντας τους άλλους δύο πυλώνες που αποτελούν τη διακυβέρνηση του χώρου Σένγκεν. Οι άλλοι δύο πυλώνες περιλαμβάνουν τα μέτρα στα εξωτερικά σύνορα (διαχείριση των εξωτερικών συνόρων) και τα αντισταθμιστικά μέτρα (κοινή πολιτική θεωρήσεων, αστυνομική συνεργασία, πολιτική επιστροφής και το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν). Μολονότι ο μηχανισμός είναι τεχνικό μέσο, στόχος του είναι η διευκόλυνση του πολιτικού διαλόγου σχετικά με την κατάσταση του Σένγκεν. Ωστόσο, κατά τον πρώτο πενταετή κύκλο αξιολόγησης, ο μηχανισμός δεν άσκησε επαρκή πολιτική πίεση στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των ελλείψεων και δεν οδήγησε σε ολοκληρωμένες πολιτικές συζητήσεις σχετικά με τον χώρο Σένγκεν.

Μολονότι κατά τη διάρκεια του πρώτου πενταετούς κύκλου αξιολόγησης (2015-2019) ο μηχανισμός απέδειξε την προστιθέμενη αξία του για τη διασφάλιση της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν, **ορισμένες ελλείψεις εμπόδισαν τον μηχανισμό να λειτουργήσει όσο αποτελεσματικά θα μπορούσε και θα έπρεπε, υπονομεύοντας τις πλήρεις δυνατότητές του**. Συγκεκριμένα, υπάρχουν **τρία αλληλένδετα προβλήματα**, τα οποία προκύπτουν από αδυναμίες στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του μηχανισμού:

- Περιορισμένη στρατηγική εστίαση και σημαντικός κατακερματισμός που εμποδίζουν την επισκόπηση της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν στο σύνολό του, η οποία θα διευκόλυνε την πολιτική συζήτηση·
- Ανεπαρκής ικανότητα εντοπισμού και ταχείας προσαρμογής και αντίδρασης σε νέες συνθήκες, νομοθετικές εξελίξεις και τάσεις, ιδίως παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα εξωτερικά σύνορα· και
- Βραδύς ρυθμός θέσπισης και εφαρμογής μέτρων αποκατάστασης, με ένα σύστημα αξιολόγησης από ομοτίμους που δεν ασκεί την αναμενόμενη πίεση.

Τα προβλήματα αυτά και οι συνδεδεμένοι παράγοντες (που αναφέρονται λεπτομερώς στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων) επηρεάζουν τη λειτουργία του μηχανισμού και, συνολικά, υπονομεύουν την ανθεκτικότητα του χώρου Σένγκεν.

Τι αναμένεται να επηρεαστεί με την παρούσα πρωτοβουλία;

¹ Σύμφωνα με εκτίμηση που διενεργήθηκε το 2016, η πλήρης εκ νέου καθιέρωση ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα θα δημιουργούσε άμεσο απευθείας κόστος μεταξύ 5 και 18 δισ. EUR ετησίως, COM(2016) 120 final της 4ης Μαρτίου 2016, σ. 4.

² Εκτός των κρατών μελών της ΕΕ, ο χώρος Σένγκεν καλύπτει επίσης την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Λιχτενστάιν (τις αποκαλούμενες «συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν»). Η Ιρλανδία δεν είναι μέρος του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, αλλά θα εφαρμόζει εν μέρει το κεκτημένο του Σένγκεν από την 1η Ιανουαρίου 2021. Η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία δεσμεύονται από το κεκτημένο του Σένγκεν, αλλά οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα δεν έχουν καταργηθεί ακόμα όσον αφορά αυτά τα κράτη μέλη. Η παρούσα εκτίμηση των επιπτώσεων αναφέρεται σε όλες αυτές τις χώρες ως κράτη μέλη.

Αναταποκρινόμενη στις πρόσφατες προκλήσεις, η Επιτροπή εξήγγειλε, στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, τη θέσπιση στρατηγικής για τον χώρο του Σένγκεν που θα συνδυάζει νομοθετικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες με στόχο τη δημιουργία ενός ισχυρότερου και ανθεκτικότερου χώρου Σένγκεν. Μία τέτοια πρωτοβουλία είναι η αναθεώρηση του μηχανισμού. Ο **γενικός στόχος** αυτής της πρωτοβουλίας είναι η βελτίωση της λειτουργίας του μηχανισμού, η ενίσχυση της αποδοτικότητάς του και η ενίσχυση του πυλώνα παρακολούθησης της διακυβέρνησης του χώρου Σένγκεν. Ο μηχανισμός αξιολόγησης Σένγκεν θα πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζει τις σημαντικότερες ελλείψεις και να τις αντιμετωπίζει γρήγορα, καθώς και να επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την κατάσταση του Σένγκεν πυροδοτώντας πολιτικές συζητήσεις. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προσδιορίζονται ανωτέρω, η παρούσα πρωτοβουλία επιδιώκει να επιτύχει τους ακόλουθους **ειδικούς στόχους**:

- **Ειδικός στόχος 1:** Αποφυγή κενών και ενίσχυση της στρατηγικής εστίασης. Ο πρώτος ειδικός στόχος συνδέεται κυρίως με το πρώτο πρόβλημα·
- **Ειδικός στόχος 2:** Εξορθολογισμός της κατανομής καθηκόντων και αρμοδιοτήτων, και απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών. Ο δεύτερος ειδικός στόχος συνδέεται κυρίως με το δεύτερο και το τρίτο πρόβλημα·
- **Ειδικός στόχος 3:** Ενίσχυση της εφαρμογής των εγγυήσεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν. Ο τρίτος ειδικός στόχος συνδέεται με το δεύτερο πρόβλημα·
- **Ειδικός στόχος 4:** Βελτιστοποίηση της συμμετοχής εμπειρογνομόνων των κρατών μελών και της συμμετοχής των οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, καθώς και συνέργειες με άλλα μέσα. Ο τέταρτος ειδικός στόχος συνδέεται κυρίως με το πρώτο και το δεύτερο πρόβλημα.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ;

Η **ενωσιακή προστιθέμενη αξία** της πρωτοβουλίας προκύπτει από τη σημασία της ενίσχυσης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, ώστε όλες οι διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν να εφαρμόζονται ορθά και επαρκώς. Η συντονισμένη σε επίπεδο ΕΕ αξιολόγηση διευκολύνει τη σύγκριση των πρακτικών εφαρμογής σε όλα τα κράτη μέλη καθώς και την αξιολόγηση των συνδυασμένων αποτελεσμάτων της εφαρμογής στα διάφορα κράτη μέλη. Επιτρέπει επίσης να εντοπιστούν ελλείψεις που προκύπτουν από ασυμμετρίες και αποκλίσεις στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν οι οποίες ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν. Η πίεση από ομοτίμους που παράγεται από τον μηχανισμό μπορεί να δημιουργήσει πρόσθετο κίνητρο για την ορθή εφαρμογή των κανόνων Σένγκεν.

B. Λύσεις

Ποιες νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής έχουν εξεταστεί; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Γιατί;

Η Επιτροπή έχει αναπτύξει σειρά νομοθετικών και μη νομοθετικών επιλογών πολιτικής με βάση τις συστάσεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών και την ανά πενταετία επανεξέταση της εφαρμογής του ισχύοντος κανονισμού. Μετά από προεπιλογή κατά την οποία απορρίφθηκαν ορισμένες επιλογές, αξιολογήθηκαν λεπτομερώς οι ακόλουθες **επιλογές πολιτικής**, ως εναλλακτική λύση στο βασικό σενάριο:

- **Επιλογή 1** — Η επιλογή αυτή συνίσταται σε **επιχειρησιακές αλλαγές** που προσαρμόζουν το πεδίο εφαρμογής των αξιολογήσεων αλλά διατηρούν τον υφιστάμενο κατακερματισμό σε τομείς πολιτικής (για την αντιμετώπιση του προβλήματος 1 και την επίτευξη του ειδικού στόχου 1), επιταχύνουν τη διαδικασία αξιολόγησης διατηρώντας τις υφιστάμενες διαδικασίες λήψης αποφάσεων και συνέχειας (προβλήματα 2 και 3, και στόχος 2), βελτιώνουν τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών και των οργάνων/οργανισμών της ΕΕ (προβλήματα 1 και 2, και στόχος 4) και ενισχύουν την αξιολόγηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων (πρόβλημα 2 και στόχος 3).
- **Επιλογή 2** — Με βάση τις επιχειρησιακές αλλαγές (σύμφωνα με την επιλογή 1), η επιλογή αυτή προτείνει **στοχευμένες νομοθετικές αλλαγές** για την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου. Αυξάνει την ευελιξία όσον αφορά τους τομείς και τους φορείς που αξιολογούνται, καθώς και τον προγραμματισμό (πρόβλημα 1 και στόχος 1). Απλουστεύει τις διαδικασίες και τις υποχρεώσεις, και δημιουργεί σαφές χρονοδιάγραμμα για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, διατηρώντας παράλληλα την ίδια θεσμική ισορροπία (προβλήματα 2 και 3 και στόχος 2). Εισάγει ευελιξία όσον αφορά το μέγεθος της ομάδας αξιολόγησης και βελτιώνει τον συντονισμό με τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ (προβλήματα 1 και 2, και στόχος 4). Επιπλέον, ενισχύει την ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τα στοιχεία που σχετίζονται με την αξιολόγηση για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τονίζει τη βαρύτητα και την πολιτική τους σημασία (πρόβλημα 2 και στόχος 3).
- **Επιλογή 3** — Η επιλογή αυτή παρουσιάζει **φιλόδοξες νομοθετικές αλλαγές** για την ενσωμάτωση των μέτρων που προτείνονται στο πλαίσιο των επιλογών 1 και 2 και τις συνδυάζει με πρόσθετες αλλαγές στον σχεδιασμό και τη λειτουργία του μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν. Επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού σε στοχευμένους τομείς πέραν του κεκτημένου του Σένγκεν, καθιερώνει συνολικές αξιολογήσεις

που δεν διαρθρώνονται σε τομείς πολιτικής αλλά ανά κράτος μέλος με βάση την εκτίμηση κινδύνου και την επίγνωση της κατάστασης, επεκτείνει τη διάρκεια του κύκλου αξιολόγησης σε επτά έτη και δημιουργεί πρόσθετα εργαλεία αξιολόγησης και παρακολούθησης που είναι κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό (προβλήματα 1 και 2 και στόχος 1). Προτείνει αλλαγές στη θεσμική ισορροπία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (συνδυασμένη έκδοση εκθέσεων αξιολόγησης και συστάσεων από την Επιτροπή, με επικέντρωση του Συμβουλίου στην έκδοση συστάσεων σε περιπτώσεις που είναι σημαντικές από πολιτική άποψη, δηλαδή στις περιπτώσεις «σοβαρών ελλείψεων», «πρώτων αξιολογήσεων» και «θεματικών αξιολογήσεων»). καθώς και στις διαδικασίες συνέχειας, ενώ εισάγει ταχεία διαδικασία για τις σοβαρές ελλείψεις (πρόβλημα 3 και στόχος 2). Τροποποιεί τη διαδικασία διορισμού εμπειρογνομόνων των κρατών μελών, με τη δημιουργία σώματος εμπειρογνομόνων, και μεγιστοποιεί τον συντονισμό με τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ και με άλλους μηχανισμούς ελέγχου ποιότητας (προβλήματα 1 και 2 και στόχος 4) και εισάγει ειδικές αξιολογήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα (πρόβλημα 2 και στόχος 3).

- **Επιλογή 4** — Η επιλογή αυτή προτείνει μια **συνδυασμένη προσέγγιση** των μέτρων που προτείνονται στο πλαίσιο των άλλων επιλογών (οι οποίες λειτουργούν σωρευτικά και όχι εναλλακτικά), ανάλογα με τον τομέα παρέμβασης και το επίπεδο φιλοδοξίας. Η επιλογή 4 προτείνει να διατηρηθεί το ισχύον πεδίο εφαρμογής που καλύπτει όλες τις πτυχές του κεκτημένου του Σένγκεν, με παράλληλη προσαρμογή των προτεραιοτήτων (τομέων πολιτικής) στις νέες πραγματικότητες και φορείς με πιο ευέλικτο προγραμματισμό (σύμφωνα με την επιλογή 2: αντιμετώπιση του προβλήματος 1 και επίτευξη του στόχου 1) και επέκταση του κύκλου αξιολόγησης σε επτά έτη (σύμφωνα με την επιλογή 3: πρόβλημα 1 και στόχος 1). Διευρύνει το φάσμα των διαθέσιμων εργαλείων και αποσαφηνίζει τα κριτήρια και τους όρους χρήσης τους (σύμφωνα με την επιλογή 3: προβλήματα 1 και 2 και στόχος 1). Περιλαμβάνει μέτρα για την επιτάχυνση και την απλούστευση των διαδικασιών (σύμφωνα με την επιλογή 2: πρόβλημα 3 και στόχος 2) και αλλάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και θεσπίζει ταχεία διαδικασία για σοβαρές ελλείψεις (σύμφωνα με την επιλογή 3: προβλήματα 2 και 3 και στόχος 2). Συνδυάζει όλα τα μέτρα που προτείνονται στο πλαίσιο άλλων επιλογών για τη βελτιστοποίηση της συμμετοχής των εμπειρογνομόνων των κρατών μελών και τη βελτίωση της συμμετοχής των οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ (προβλήματα 1 και 2 και στόχος 4). Η επιλογή 4 εισάγει αλλαγές για την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου όσον αφορά τα στοιχεία που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα (σύμφωνα με την επιλογή 2: πρόβλημα 2 και στόχος 3).

Μετά από λεπτομερή αξιολόγηση και σύγκριση του αντίκτυπου όλων των επιλογών πολιτικής και λαμβανομένης υπόψη των συστάσεων των ερωτηθέντων ενδιαφερόμενων μερών, η **προτιμώμενη επιλογή πολιτικής** είναι η επιλογή 4. Οι παράγοντες που οδήγησαν στο να προκριθεί η επιλογή 4 είναι οι ακόλουθοι: η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των μέτρων δυνατότητες απλούστευσης και μείωσης του διοικητικού φόρτου· ρεαλιστική αξιολόγηση των θέσεων των διαφόρων ομάδων ενδιαφερομένων μερών, λαμβανομένης υπόψη της εφικτότητας των προτεινόμενων μέτρων από πρακτική και νομική άποψη. Οι άλλες επιλογές πολιτικής αποκλείονται, καθώς αντιμετωπίζουν τα προβλήματα μόνο σε κάποιο βαθμό και/ή είναι δύσκολο να εγκριθούν/εφαρμοστούν.

Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Η Επιτροπή ανέπτυξε τις επιλογές πολιτικής λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις που έλαβε κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης, στην οποία συμμετείχαν σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κράτη μέλη, όργανα και οργανισμοί της ΕΕ, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών). Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφώνησαν όσον αφορά τις επιχειρησιακές αλλαγές που προτείνονται στην επιλογή 1. Η επιλογή 2 παρουσιάζει νομοθετικά μέτρα τα οποία έτυχαν ευρείας στήριξης από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ορισμένα μέτρα που προτάθηκαν στο πλαίσιο της επιλογής 3. Ωστόσο, τα κράτη μέλη ήταν ιδιαίτερα διχασμένα όσον αφορά την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του μηχανισμού πέραν του κεκτημένου του Σένγκεν και την καθιέρωση συνολικών αξιολογήσεων βάσει κινδύνου. Τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν υποστήριξαν την προτεινόμενη καθιέρωση ειδικής αξιολόγησης για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η επιλογή 4 συνδυάζει τα μέτρα στο πλαίσιο των τριών επιλογών τα οποία έτυχαν της ευρύτερης συνολικής στήριξης από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Υιοθετεί μια πιο προσεκτική προσέγγιση όσον αφορά την εισαγωγή συνολικών αξιολογήσεων δεδομένης της διάστασης απόψεων μεταξύ των κρατών μελών επί του θέματος. Η επιλογή αυτή διατηρεί επίσης τη συμμετοχή του Συμβουλίου στην έκδοση συστάσεων στις πλέον σημαντικές από πολιτική άποψη περιπτώσεις και ενισχύει σημαντικά τον ρόλο του όσον αφορά τη συνέχεια και την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων. Επιπλέον, η επιλογή 4 θα ενσωμάτωνε καλύτερα στις αξιολογήσεις τα ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων χωρίς να προστεθεί ξεχωριστός τομέας, αλλά η πτυχή αυτή δεν έτυχε υποστήριξης κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής

Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και θα αναποκριθεί αποτελεσματικά στους γενικούς και ειδικούς στόχους της παρούσας πρωτοβουλίας. Καθώς θα συμβάλει στην

εύρυθμη λειτουργία του Σένγκεν, το φάσμα των δυνητικών άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της είναι πολύ ευρύ, και περιλαμβάνει οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Ωστόσο, η εκτίμηση των επιπτώσεων δεν επιχειρεί να ποσοτικοποιήσει τις έμμεσες οικονομικές επιπτώσεις: αντ' αυτού, επικεντρώνεται στα κύρια οφέλη που απορρέουν από τις τέσσερις επιλογές πολιτικής για τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ στις δραστηριότητες με την υψηλότερη ένταση πόρων. Η προτιμώμενη επιλογή θα βελτιώσει την ποιότητα των αξιολογήσεων και θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να έχουν καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με την πραγματική κατάσταση σε άλλα κράτη μέλη, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων και στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Με τη βελτιστοποίηση της συμμετοχής των εμπειρογνομόνων, τα κράτη μέλη θα διαθέσουν λιγότερους οικονομικούς πόρους για τη μεταφορά και τη διατροφή των δημόσιων υπαλλήλων που κινητοποιούνται για τις αξιολογήσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να επωφεληθούν από την αμερόληπτη αξιολόγηση των διοικήσεών τους και από τις συστάσεις σχετικά με τους τομείς στους οποίους ενδέχεται να απαιτείται βελτίωση. Ένα ακόμη όφελος είναι η δυνατότητα μεταφοράς γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών. Η Επιτροπή θα επωφεληθεί από τον συντονισμό και τη συμμετοχή σε έναν βελτιωμένο μηχανισμό, καθώς αυτό θα διευκολύνει την καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ στα κράτη μέλη. Θα δοθεί επίσης η δυνατότητα στην Επιτροπή να ενημερωθεί σχετικά με τα αναδυόμενα προβλήματα και τις προκλήσεις, τα οποία μπορεί στη συνέχεια να αντιμετωπίσει μέσω νέων νομοθετικών πρωτοβουλιών. Χάρη στις αποτελεσματικότερες αξιολογήσεις, οι εμπειρογνώμονες της Επιτροπής θα αποκτήσουν πρόσθετη εμπειρογνώσια επωφελή για την άσκηση των καθηκόντων τους. Η προτιμώμενη επιλογή θα ωφελήσει τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Μέσω της αυξημένης συμμετοχής και των συνεργειών, τα όργανα/οργανισμοί της ΕΕ θα συλλέγουν πρόσθετες πληροφορίες κατά τη διάρκεια των αξιολογήσεων, κάτι το οποίο θα διευκολύνει επίσης την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη δικτύωση με συναδέλφους από τις διοικήσεις των κρατών μελών. Η προτιμώμενη επιλογή περιλαμβάνει σειρά μέτρων που θα επιτρέψουν την απλούστευση και τη μείωση του διοικητικού φόρτου για την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και το Συμβούλιο.

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Η προτιμώμενη επιλογή αποσκοπεί στη βελτιστοποίηση της χρήσης των διαθέσιμων πόρων. Θα μειώσει τη συνολική επιβάρυνση για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή καθώς περιλαμβάνει διάφορα μέτρα που απλουστεύουν τις διαδικασίες και μειώνουν το διοικητικό κόστος ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματικότερη χρήση όλων των εργαλείων αξιολόγησης. Θα προκύψουν πρόσθετες υποχρεώσεις για τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, αλλά αυτό θα δημιουργήσει περιορισμένο πρόσθετο κόστος σε σύγκριση με τον σημαντικό θετικό αντίκτυπο της πρωτοβουλίας.

Πώς θα επηρεαστούν οι μεγάλες, οι μικρομεσαίες και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Η πρωτοβουλία αυτή αναμένεται να έχει θετικό οικονομικό αντίκτυπο, καθώς συμβάλλει στην ενίσχυση του χώρου Σένγκεν, κάτι το οποίο με τη σειρά του αποφέρει οφέλη για την εναία αγορά εν γένει, αλλά και για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, οι επιλογές πολιτικής δεν αναμένεται να έχουν άμεσες επιπτώσεις στις επιχειρήσεις.

Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικητικές αρχές;

Η εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί θα μπορούσε να είναι σημαντική για ορισμένες μικρότερες δημόσιες διοικήσεις και κράτη μέλη που επί του παρόντος βαρύνονται με δυσανάλογο φόρτο (δηλαδή σε σχέση με τη μη ισορροπημένη συνεισφορά εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη) όσον αφορά τη λειτουργία του μηχανισμού.

Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;

Ο μηχανισμός θα πρέπει να διασφαλίζει τον σεβασμό των σχετικών θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Όλες οι επιλογές πολιτικής έχουν θετικό αντίκτυπο στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μέσω της ενίσχυσης των αξιολογήσεων σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων. Στοχευμένα μέτρα θα καλύψουν επίσης τα κενά στην ενσωμάτωση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με ορισμένες πρακτικές που μπορεί να μην καλύπτονται επαρκώς από τον μηχανισμό σήμερα. Δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις στον τομέα του περιβάλλοντος.

Δ. Παρακολούθηση

Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;

Σύμφωνα με τους κανόνες για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η αξιολόγηση της λειτουργίας του μηχανισμού θα βασιστεί σε λεπτομερές πρόγραμμα παρακολούθησης των εκρμών, των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη συνολική επιτυχία της πρωτοβουλίας στο τέλος του πρώτου κύκλου αξιολόγησης βάσει των νέων διατάξεων —όταν όλα τα κράτη μέλη θα έχουν υποβληθεί σε τουλάχιστον μία αξιολόγηση— και

θα υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.